ދިވެހި ޤަލަމްވެރިކަމުގެ ބަތަލާގެ ފަރިޝްތާ =
އައްސަޔިދާ އާމިނަތު ހުސައިން

ޙަބީބާ ހުސައިން ޙަބީބު

ދިވެހި ޤަލަމްވެރިކަމުގެ ބަތަލާގެ
ތާރީޚުގައި ފަހިރުވެ ފާހަގަކުރެވޭ
ތާރީޚުން ވައިލެޖްދަމުގެ ތުރެއި އަބަދުގެ
ސަފުޙާ ބިނާކުރެވިފައިވާ ދިވެހިސާހިތީ
ހުރިހާ ތަނުތަކުގެ އަލުގަނޑު ސަފުހާތަށް
ނުކުތަނުތަށް. އަދާކުރި ޚިދުމަތް ދޮރު' އަދި
ޒަމާނީ ޚިދުމަތްތަކެއް ވަރަށް ފަސޭހައިން
އިންސާނާގެ ހިތުގައި ސިފަކުރުމަކީ
ވަސީލަތެއްކަން ޙުއްޖަތަކުން އެކަމަ
ސާފުކުރެއްވިއްޖެއެވެ. އާދިރު
އަހަރު ކަމުގެ ފަހަރު ވާތަކީ. ސާހިބާއި
ފަލްސަފާ ފުރިހަމައޮވެ. އެއީ ސާހިބާއިލާއި
ތުރަތަށް ބިޔަކަމުގެ ކަމަށް ރާއްޖެތަކަން
ދިރިއުޅުން ކުރަމަށް ދުނިޔޭގެ ފުން
އަސަރުތަށް އަތުރާއިފައިވާ ވެ. އަދި
ހެއްކެއް ކުރަމާ ހާދަމަށް ވިދާޅުވި،
އިސްލާމީ ފުރުސަތަށް ވޮޑިގެން.

އައްސަޔިދާ އާމިނަތު ހުސައިން
ދުނިޔެއަށް އަލިކަން ދީފައިވާނީ
ހިޖުރީ 1335 ވަނަ އަހަރު
ދުލްޙިއްޖާ މަހުގެ 16 ގެ ދުވަހު މަތިވެރި

ވާހަކަ. އުމުރުފުރާގެ ކުޑަކުއްޖާގެ އަހަރުތަކުގައި
ކުޑަކުދިންނަށް ފަރާތުގެ ފިލާވަޅު ޖަމާޢަތުގައި
(ފަޤީރު) ގައިމު. ނަމަވެސް ޚަދާން ދަރުހަކީ
ބޭނުމަކަށް ކުޑަކުދިންނަށް ސ. އެއީ ގުރުއާން ކިޔަވައިދެ.
އުމުރުފުރާގެ ކުޑަކުއްޖާގައި ކިޔަވައި
ހުރިހާމައިގެން ދެއްކެވުމަށް ތަޢުލީމު
އެދިގެން އެމަނިކުފާނު ފަރީ ރަދުން
ތަޢުލީމު ހާސިލް ކުރެއްވި ގުރުއާން ކިޔަވައިދިނ
ފަރާތުގައި ކުރީގެން ފަރާތުން ސާފުކުރެ
ސަރަހައްދާގެ އަމަލާ ގަވާއިދުތައް. އެ ހާލުގައި
ކިޔަވައިދީ ކުރީ ސަރުކާރުގެ
ޚިދުމަތްތަކުގައި ބަލާއިޤާނުން ހާސިލްކުރެވުނެވެ.
ސަރަހަދުގެ ބިދޭސީ ކުދިން އެ ފަރާތުން
ބައިވެރިވެ އިސްލާމީ ތަޢުލީމު ހާސިލް
ކުރައްވާ ދީނީއިލްމު ދިރާސާކުރެވުނެވެ. އެ
ފަރާތުގައި ދަރުސް ދިނުމާއި ލިޔުއްވި
އިލްމުގެ އަސާސާ ފުރުތުގެ ކިޔަވައިދީ
ކިތާބުތައް އިސްލާމީ ރިސާލާތަކާއި، ހިސާބާއި
އެނގެން ވަޑައިގެން އަދި ދިވެހިބަސްފުޅު
ކިތާބުފުޅުތައް ލިޔުއްވި. ފަހުން 1950 ވަނަ
އަހަރުގެ ކުރީގެ އަހަރު ދަރުސް

ވަޒީރާއްގެއި ސްރީލަންކާގައި އުޅަކަނާ
ހުންނަވި ކަޗުދަވަސްޓޮރުގެއި
އިނގިރޭސިބަހުގެ ބޮޑުއަދަން ޓީޗަރން
ވެދުވަޑައިގެންވެ. އަދި ވިލާތުން
ޖެއްސުވުމާދުގޯ ހިތާވަރުވެއް ދަސްކުރުމަ
ކުރެއްވިއެވެ.

އައްނަބިހާ އާމިނަތު ހުސައިނުގެ
ވަންފެނިކަމާދުރު، އަޅުގަނޑުގެ އަމިއްލަ
ނިކަމާދު ކަލުބުކުރުމުގެ ކުރިން ދިވެހި
ވަންފެނިކަމަށް އިސްތިޔާރުބ ގެންނެވި
އަލްމަރްޙޫމް ސުލްޠާން އަމީރު މުޙައްމަދު
އަމީން. "ދިވެހި ވަންފެނިކަމުގެ ބަޔަކާގެ
ވައިގެ ޖަހާ" މި ފޮތުގައި ލާމަ
ކުރައްވައިވާ އިނގިރޭސިބަހުން ތަރުޖަމާ
ކޮށްލާފައިވާމުން އަޅުގަނޑު އިސްކޮލަރުކުރީމެވެ.

"އާނާގެ ވެންބަކުގައި
އަކުރުވިގެންދަނީ ވަފާތެރިކަމާއި،
އިޚްލާސްތެރިކަމެވެ. ސާފުކަމާއި
ފެންވަރުކަމެވެ. އަމިއްލަ ދިރިއުޅުއްވުމާކު
އެއްފަދައިން އާދާގެ ވެންބަކުގައި ދުރުހުރިވެ
ވަޒީރެއްގެންނަވަރު ބޭވަރާފެރިކަމުންނާއި
ޚިޔާނާތުންނެވެ. ވެންވެރިކަމުގެ
ކައިދާންބަކުގެ ބުރާގައި އާމިނަތު ހުސައިން
ނިޔަންގަވާ ކައިދާނުއް މަދުވެ. ފުދުރަތުބުގެ
އާޔަތް ވަންޖެހުމަބައް، އަޅުގަނޑުމެންގެ
ހުރިމަބީގައި ހާމަކުރައްވައި، ދުވިހުންނަނިވި
ޓަބުގެ މަޤާމް، ކުޅުއްސުވުމަންޖެކައި، އާނާ
ބާނަންކުރައްވަނީ، މަޅުމަޅު ނަމަވެސް
ބަލިންކަމުގެ ކުޅަބަކަވެ. ފުދުރަތަބަން
ބުދުވެރި، ޙަޖަންވަސާނަ، ކުޅަބަކަވެ.

ޙުއިޙުއި އަބްދުލްވަހާބް ކިޔަވަމަނާ
ވިޔަސްކަމަވެ. ނަމިޔާޤާއިދާ ކުޅަދުވެރިގެއި،
ފުދުރަތަ ކަމުޖާރަ ބަނާން ކުޅަބަތުވެދުމަގެއި،
އާނާ ދިރިވެރިކަމުގެ ބަހާގެ، އާއްދަނާ
ދަރިކަލުނަވެ. ހާދަބަކާ ބަޔާނުގައި ދިވެހި
ގައިދާއިމަޑުން ދަމަވަދާ ކުދިންތަކަށް
"ކުރެއްގެ ކަހަލުއް އެހާ ހިއްސާ
ސިޔާސަތުތަކާ އަހަރެ ނިހާވެރިކަމާ
އަހަރެއްމަނާ ކާގެއްވާ
ކިޔާނި ހަގައި ނަވާރިކަމާ
ދިރާވަން ވެންނަށް ކުޅަދާއް
ބައިނާވަރަ ގަވަންނަގިއަސްވެ،
ކިޔާ އިއްވާދާވި، އިބްރަހިމް
އިލްގެއް ހިބަން ނަމަވާ"
އަލުގަނޑުގެ ގަވަން ދަން ދިނަގަނާ
ވައިލީ ކަލުގެ ވެންވެރިކަމާވެރު އަލުގަނޑު
ދަކަގަމު ދަންނަވާއިލުމަތަވެ. އަދި އަލުގަނޑު
އަ ބަޔާނާ ނަވާރަ ވައްސުވުމަކަން ކާއްދަވި
ވެރުގެ ބައްއް ބައިހުމަށް ހިމަނައިލުމަވެ.
"ވައިލީވާ" ދިނި ބަޔާނުބަހަށް
ފައްވު ކުޅަބާވައިފައިވާ ވެންނަކަން

ؤُسْتَرَبَحْمَدُ رَسْتَدَمِحْتَسْ هُتَرَدُ
رَمْؤُدَمِحَّ مِدْمِيَّدُ مَحْتَدَمَرَبَدَّمِ،
نِمَّحْتَدُ هَحَّمْؤُمِيرَبَسْ مَحَسْ
بَسُمِيرَبَسْ رَّحَؤُدُؤ.

قِرِسِيَّدُمْسْ مَحَسُّوسْتَدَرُدُ
حَدْهَكَسْ سِرَبَسْتَمِسُوسْتَدِحْتَسْ،
قِرِسِ مَسُوحْمَمَدْؤُسُو قَرِسِ
رَحَرِمْؤُمَّحَدِ مَدْحَرَسْ.
مِسُوحَّدْقِرِسْتَدُ رَحْمَرَسَّ
حَمِؤُمِيرِ هُدَّحَسْ هِسْتَدَحَّدْ،
وِسُوسْتَدِحْتَسْ مَحْمِرِهْ
ؤُؤُحْتَسْتَّحَرَسِ هُحَرَسْمَوَبِسْ.
ؤُدْؤُسِيرَوَحْتَسْمَّ قِرِسِدُؤْسْ
مِسُوحَّرْبَسْحْمَحَسْ هَّدَسِعُدْ،
هُدْمَحَسْ سَرْتَدُ ؤُسْمِسُوؤُمَبَسْدْ
حِؤُؤَّ حَرَسْدَسْ هُسَدْحَسْ.
هَدْسَرَوؤَّ هَّحِسَرَؤُ هُسَوِسْ
"وَدِؤُحِؤَّ" ؤُ ؤُسْتَؤُمِيَسَّحَؤُ ؤُسْتَؤُسُو
رُسَرَبَدِحَسِ قِرِؤُدِ ؤُسْتَؤُمِيَسَّحَسْ حَّسِ
هَوَحْمَوَبَدْ ؤُسْتَسْؤُ قِرِؤُدِ هَدِؤُ
سُوحْدَدْؤُحْدَدِحْمَ حْدِبَدْحَحْمَ هَدِسْ
"ؤُسْتَؤُمِيَسَّحَدُ هَيَّؤُ وَدِؤُحِؤَّ -
هَّحِسَرَؤُ بُسُوسِدْسْ" حِ حَحِؤُحْتَدَدِ
حِهْدَؤُدِوَدِهَّ حِؤُحْدَبَدْ.

"..... نِمَّحْتَدُ ؤُبَدْسْ
ؤُسِرَؤَدِيَؤُدَسْ، حَسْتَحَمَؤُبَدْ، قِرِسِدِ
هَّمَّسْتَؤُحْتَسْتَدُ. هَؤُؤُحِرِهَدِ،
رِسِدَحْتَسْتَدُ. هَحَسْ
ؤُسِرَؤَدِيَسْتَؤَّسْتَدِ بَدْحَمَبَدْؤُسُو
ؤُسْتَؤُحِ هَّمَّسْتَبَدْؤُحْتَسْتَدُ. "هُؤَّحَّ

ؤُسْتَرَبَحْمَدُ هُدْؤَدِ، هُؤَّؤُحِحِؤَّؤُسْ حِؤَّ
هَسِمَؤُ" هَّمَّسْتَؤُحْتَسْ قِرِهَؤُدُ
ؤُسِرَبَدَسْ سَؤُبَدْسْتَؤُ ؤَّؤُحِدِ
سُّوهِؤُبَدْحْتَسْ قِرِهَدِ، رِؤُؤُحِؤُسِ،
ؤُسِؤَدِيَدُ. "هَدْؤُ تَّمَّدُ هُ تَّ
وَسِدْسَسْتَؤُحْتَسْ وَدْؤُبَّ هُؤَّسِرْتَؤُحْتَسْ"
هَّمَّسْتَبَدْؤُسَدْؤَّبَدْ رَدْؤُبَدْ وَسَحْتَ
سَسْتَوَّبَدْ سْتَؤُبَدْؤُ."

"وَدِؤُ حْتَدِحْتَدِ تَّمَّدِ
حَّمَبَدْؤُ وَسُوحَدْ هُبَدْحْتَسْ،
هَدِنِمَّحْتَدُ حَؤُحْتَؤُحَبَدْسْ
ؤُسْتَسْؤُؤَّسْتَؤُ قِرِحْتَسْ. "
"بَدْقِرِسِبَدْسْ بَدْقِرِوَسُوحَبَّ
هَدِحِ وِسْتَحَبَدْسْ هُدِؤُوَدِهُؤَّ،
بَدْقِرِبَّبَّ رَسِدْؤُحَدْؤُ وَسِبَدْسْ
سُوؤَؤُحْتَّ وَحَحَبَدْسْ. "
"وَسُوحَبَدْسْ رَسِدْؤُحَدْؤُ هَدِحِ
هُدِؤُوَدِهُؤَّ تَّحَبَدْسْ سِبَدْسْ،
حَسُوحَدْسْ رَسِدَوَدْسْ قِرِهَدِحْتَّ
هُتَّؤُ سُوهَدْسْ وِسُوسْتَدْسْ. "
"قِرْسِحَدْؤُسُو حَّدْؤُحَبَدْسْ
هُدْؤُدُسِ وَسُوحَبَدْحَدِ،
قِرِبَّحْتَدْسْ حَدِسْتَدِحَؤُ قِسِ
حَؤُحَبَّبَّ رَحَدِهْؤُحَدْسْ. "

"تَّمَّدَسِعُدُ وِسْتَبَّهَدَّمَدُ
قِرِسِ هُدِؤُسِبَدْسْ هُبَدْؤُحَدْسْ،
حَّدُحَّدُحِ حِ هَؤُ قِرِسِ
رِسِؤُسْتَؤُحَّهُبَدْ قِرِحَؤُحَدْسْ.
(سْتَسِحَّ)

ދިވެހި ސަޤާފީ ރާއިން (2)

ދިވެހި ޖެންވެރިކަމުގެ ބޮޑުތަކުގެ ވަދިހުމުޖުމާ =

ފައުންޓިޔާ އާމިނަތު ޙުސައިން

ހަބީބާ ހުސައިން ހަބީބު

(720 ވަނަ އަހަރުތަކުގެ)
270

ފަރިވެ ފޮޅިގެން ޗުބުދާފަދަ
މިރުވަސްތައް އަންނަނީ،
ފަރިވެފައިވާ މާތަކާ
ފޮޅިފައިއޮވާ ފޮނިމާތަކުން"

އިންސާނުންނަން ފުދުނަމޭ ގޮތުން
ދިމާވެފައިވާ އުނިކަންކަމާމެދު ޚިޔާ ހިތްމަޖާ
މޮޅިވެރިކަން އެކަމަނާގެ ބައެއް ގޮތުން
ސިވަރުކަން ހާމަވެއެވެ. އައްސަބީތާ އާމިނަތު
ޙުސައިން ހެއްދެވި ވެން "ޚިވަންކުއްޖެއްގެ
ހިތުގެ ސާބިތުކަން" މި ވެލަދު އާނާގެ
ވެންތަކުގެ ތެރެއިން ހަމަޖެހުން ހާއްސަ
ވެވެއެވެ. މިހެން މިދުނިޔޭ ޚިވަންކުއްޖެއްގެ
ހިތުގައި ފުދުނަތުގެ ރަޙުމަތްތަކާ ފުދުނަތުގެ
ނިޢު ކަންޗެހުތަކުން އިންސާނާގެ ހިތަށް
ކުރުވާ އަސަރު ވެންވެރިޔާގައި ހުރި
ވެން ވެ ރި ކަ މު ގެ   ކަ ޅަ ދާ ނަ ކަ މު ން
ބައިތުތަކެއްގައި އަމުނުއްވާ ޚައްވާފައިވާ
ބަޔާއަތުތިރިކޮށްދޭ ސަބަބުންނެވެ.
ތިރީގައި އެވަނީ އެވެމުގެ ބައްޔެ ބައިތެވެ.
ތިރިބައިނާ ޗުރުބި އުފާތަށް

ސިވަރުމަނަން ކޮންދޫނުން
ނިޔަނހިލި މަންމާ ނިކަންއަދު
ސިވަރުމަނަން ކޮންދޫނުން.
ޗުދުވާ ވަރިކޮން މަނަދާ
ކުޅެވަރާ ނިދުމުގެ ތޮރޫން
ޗުދުވާ ވަރިވާން ގޮތޮތައް
ސިވަރުމަނަން ކޮންދޫނުން.
އަޖިކާވާ އަނިދިރިގެ ގޮތޮތައް
ޗުދުވާ ވަރިކޮން އެދޫ،
އަޖިއެވޫން ފަދަ ގޮތެއްގައި
ސިވަރުމަނަން ކޮންދޫނުން.
ވައިގެ ނަޖަނަޖަ ހޮޅިއާއިއެކު
ގަސްތަކުން ތިޔާ ފާގޮތް،
އައިބު ނުވެވާން ގޮތެއްގައި
ސިވަރުމަނަން ކޮންދޫނުން.
ފަނޑުވަނަ މުން   އަޖިވާ
ވަގުތުތަކެއްގައި ޖިދާ ޗުބި އޫ،
މަޑުމަޑުން ވިސްނުމުގޮތެއްގައި
ސިވަރިކަން ކޮންދޫނުން.
ދުނިޔެއިން ޖިދާކުރުމާ އުފެދެއް

ؤسَرْسْ ثْرَوَسَدْ ذُوءِسْ،
دْسِرْسْرَةً سِوَدْسِرْءِ ئَ
سُّوهْوَسْ سَرَّةَ سْرَثْرَسْرَسْ.
ئَدْدِ دَدْسُّوسْ هَسْسَرْهِةً
هَّدِسَرَهْ بْرُسَوهِسْ سَدْهَرَهَوهِرَوهِةً
ءْسْرَهَسْئَ هُءْهِسْ "ئَدْدِ ئَدَوهِدْرَسْ
هَدَدِ هَرَّةَهْدْثَرَّةً" "ئَدْدِ ثْرُهِ"
"ئَدْدِ وِهَرَّسِ" "ثَرَهِءِ
ءْثْرَهَرْسُّوهَّدْهْ...." "وِسِرَوَسْرَسْ
دَسْبَرَةً" "وِسِرَوَسْدْثَرَّةً" "ثَرَهِءْسِ
هَسْثْءْهْ" وِءْسْرَهَهْ رَّدْسَوَئْهْءْدَوِ
سْئَرَوِءْثْءْهْ. وِ ءْسْرَهَسْئَ هَوِهْرَهَسْئَوِ
ءْهَّ، ئَدْدِهْهَرْهْئَ ثَرَهِءْسِ
هَسَوهْرَهَسْسْثْءْ. ئَدْدِهْهَرْهْئَ هَرْئَّةَهْ
سْبْبْئَ هُثْرَءْسِ ثَرَّةَءْسِ ةْسُوهْرَرْهْثَ
وِةَّةْهْرَهَسْسْثْءْ. هَدِ وِثْرَوِسْئَ
سِهْوَدِ ئَدْدِ سْبْبْ هَّبْءْهْرْثَوَدِ
هْسَدَسْئَ ءْسْرَهْ هْرَرْهْثَ هَّبْبْهْ هْ
ءْسْرَهَسْئَوِ ثَّوهْءْ. هَهْسْرَةً هَّدِسَرَهْ
بْرُسَوهِسْئَ ئَدْدِ ءْسْرَهَسْسْ هَرْئَوَسِءْ
سْئَرَوِءْثْءْهْ هَوِهْ وِسَهْئَ ثَّوهِرَسَسْ
سْسَرَسَرَئَءْ.

وِرْءْوِسِ ئَدْدْئَ هَسُّوهَسَسْ
هَدَدِ هَرَّةَهْدْهْ ثَرَّةَ،
وِرْءْوِسِهْدْهْرْءْسُّوءِسْسْئَوِ
ثْهْ سَهْوَسْسْ هَرَّةَ.
وِرْهَ سَرَّسْسْ وِةَّةْهْ
سْثَرَهِهْدْ هَرْءْهْ،
وِهَدْ ئَدْدَسْ ءْوِسَسْءْهْ
هَّسَّ وِءْسْسْهْ سْثَرَهْدَسْ.

وِرْءْوِسِ هَةْهْءَسْ ءْوِهْءْدْسْثَرَّةً
وِسَ هَسَوهْدَءَدَ هَءِوهَسْسْ،
وِرْءْوِسِ هْهْدَوهْ وِسْثَرْءْدَوهْ
هَّ سْثَرْءْءْهْ سْثَرَدْسْ.
هْهْوِءْسَرَهِهْ هَرْءْهْ وِسُّوسَرَدْسْ،
سِسَسْ هَدْهْ وِسُّوسَرَدْسْ،
سْهْوِسْءْسْوِهَّ وْسِسَرْ وِءْهْ
سَهِ هَرْسُّوهَهْ سْثَرَدْسْ.

هَءْثْءْسِ وِرْءْوِسِ هَةْهَدْسْ هِسَّ
هَدْءْءَوِ سْهَدْهْءِ هْسِهْدَدْهْسْ،
هْءْثَةً سَوِهِةَّ ءْسْسْدْسْسْةً
هَوِسِدِسَّ هْدْوَءْهْ هَوِسِّ.
هِسَوِءَوِ سِّهَّسْهَوِ وْسِسْهَوِ
دْسْسَوِ هْسِهْءْسِ سْوَءْسْهَوِسْ،
هْءْثَةً هَوِهْءْهْ هَوِهْءْهْةً
سْهْوِسْءْسْوِهَّ سَدَ ءْسْسَوِسِّ.

ئَدْدِءْسِسْ سَهْوِسْهْ
ئَدْدِ وِهَرَّسِءْسِسْ،
هْهْسَّسْ وِهَّةْهْ
ئَدْدِ سِهَّسَهَوسْ.
سْسِسَوِ هَدِهْدَ هْءْثَةً
هْهْرَّةَسْ ثْءْسْ،
هَسْسِهْ ءْهْوَدَّةْهْ
ئَدْدِ ئَّدَدَسْ.

ގަސިދުންއެދި ވަދަނިއްޔަތާ،
ރަނގަޅިކަމާ، ތަރުތީބުހަމައް،
ގަސިދުނާކާކައި ޔޯތުން
އަމަލިއްތަން ލިއްބައިދޭނީ.
އެންމެ ފުރަތަމަވެސް ދިމާ
ނަފްސަކުން މުކުރުފަރުވާލީ؛
އެންމެ އިސްތިޤާމަތުކަންތަކުގައި
ހިތަން ވަށްދަށް ދޭނީ.

އުންޗަރާ އަދި ބޯންތަކާ
ވަޙުޝީ ދިމާލަން އަންނަކަށި،
ހިން މަތި އަޅުބުރަކާ
އަޅުގައި ދިފާއު ކޮށްދޭނީ.

ދޭން އަމާނާތާ ހިމާޔަތްތަކް
އަޅުންގެ ތެރި އަންގަމުން،
އެންމެކައި ޚާއްޞަކުރުން ހިތާ
ޚިޔާން ކުރަނިޔާ ފިޔަވައިދޭނީ.
ކަންތައްތަކަށް މަސްއޫލިއްޔަތާ
ސީރިޔަސް އެ ކަންދޭމުން،
ކަންތައް ޚިޔާނާތް ހިއްޔަތާ
އާބާރު އިތުރު ކަންދޭނީ.
ދަޤީޤަށް ވާނަތަކުރާ
ފުރިހަމަ ކުރަމުތީރުމަސް،
ކަތިވާތަށް ބުރާކަ
ހިތްގައި އަޅުން އެބަހައްދަނީ.

މުސްތަޤްބަލުގެ އުމީދުތުން
ބިނާކަން އިސްފުރަތަކަސް،

ފުސްޙަށް އެކުގައި
ލިބޭތީވި ފުރި ކުރަމުން ވަނީ.
ކުރަމުންދަވުން އަދިފަރާތުގައި
ތަރިހަމަ އައްދަކަރުން
އަދި ގަދަ ރޯ އުފާ ދާ
ވިދުވަރުހަމަ އެދަރުކަނީ.
ކުރިއަށް ބަދަލުހަމަ
އަދު ފުރުމުގެ އިސްވެރިކަމ
ވަރި މަޑުގެ ބަޔޭ
ފުރައަސްކެރުކަމުން ވަނީ.

ވިސްނައިދިނުމާ ސިޔާސީ އިރަށް
މިނިވަންކަމާ ވައުގާކާ މިދީ
ވިސްނައިދުމުން ބަޔޭވަކަން
ޝާހިގެން ކަރުނަ ނުދާނަންވެ.
މިނިވަންކަމާ މިނިވަންކަމާ
ޖަވާބުން އުއައި ބާރުގެ ދުރުމުން
ފުރުމުން އަށްޓަރިކާރީތިވާލަން
ވާއުގެއް އުފާނުވާނަންވެ.

ދިރިގެން އެކުގައި ދިއައްމުން
އަލުވިލަކުރުގެ ކަސްތަލުހަވަކަން،
އުނިވުން ނުވާނާ މަތުބަފާ
އާ ހަމަނިޔާ އިވުމުންދަނީ.
ތެދުވެރި ދިވެހި ބަޖަރުން އިސާ
އަދުގައި ކުރައްވި އެހިންމަތުން،
އެދުވާ ނަތިޖާ ފުނުނުމުން
ޝޯ އަދުވިސާ އުފާއްވަނީ.
އިހުގައި ސިޔާސީ ދުނިޔެއިން
ދުނުކައި އެކޮޅި ކުރަފުންހަގެއް،

އާ ބަތީ ވެތޮއްޓަކުމެގައި ތޮޅުމުން
ދިވެހިންގެ ހިތްތައް ފަރިވަސީ،
ވެއްޖެ ނިސްބަތްތައް ދައްކަމުން
ފާއްސަރަތާއި ހުދާއާސީ،
އަގުމާތްތި ދިރަރަތައް ތަވިތޮރާ
އުދުހޭތައް ހަރަ ފުންނަސީ.

ވޮންވިރިން އެންމެ ފަސްކަށަށިން،
އެންމެ ރަނގަޅުވެރިކަމާއިކު އުފެދުނުގެ ހިތްގެ
އުދާސް، ހިތްގެ އުފާ، މިސްކާބައިޖުގުމަން
ދުކުރާ މިސްކާބަޔާ އިރުވެދުކަން އެއި
އަދަބިއްޔާތުގެ ތަރައްޤީ ކިޔަންމެ ކުޅަދާނަ
ނަމަވިހަރު ވަރުވިފެއިލާ މިހަކު
ތާއިދުކުރާނެ ބަޔަކާތަކުވެ. ވޮންވިރިންނަން
އެންމެ ފަސްކަށަށިން، އެންމެ އަސްކާރުއެކު
ވޮންނުދުމަން ގަލަން ހިންގައިލާވިރިވެސް
މިރުސުގެއްވެ. ދަކުއިރާ އާދިނަތު ދުސްކަށިން
މިރުސުގެން ވޮން ގެއްދުވުމަން އިސްކަން
ނުދުއްވިހަރުސް ފަރުން، މިރުސުގެންވެސް
އެކަމާ އިސްތިސްނާއެއް ތުލަޖައިއެއް
ނުގެނުއެވެ. މިރުސުގެން އެކަ ވޮންނެއްދުވާ
ގުޅުގެން ދިވެހި އަދިބުންގެ ތަރުކައި ނަން
ކަރުވުދުރު "އިސްޖެ" ކިޔުއްވައި ފަޅާ
ލިޔުންގެއް ނަކަލާކުރުމަކުވެ.

ވުމުގެ ދަރުބާރުން، ހިތުގެ ޚިޔާލު
އާއިގުދަ ކަނޑުކުރަސް ކުރުއްވުމަން
އާދިނަތު ބުސްކަތިން މަސްވުއްކަމު ނުކުރައްވާ
ކަމުގެ ސިއްރާއި ސަބަބު، އެކަ ދަރުނަ
އެއްވެސް ދިރަކަން ވަރަކަނާވެގެން
ނުވާނެއެވެ. ނަމަވެސް އެކަ

ވިދުވިހިހަރު ކަރާވިކަ ނަރާ،
އެކަނި ދެ ލަކީރު ގަޅިބަކުތަކު ދެވަނަ
ފާއިތުނުވާ ކަށަވަރުވެސް ވަދެޖާ ދަރުނަ
އާދިނަތު ބުސްކަތިން ކަރުވުނާއި ދަދުމަތަ
ކަރުކަރާ ތަވިކަރަރުގެ ހަރާކަމަ
ނަދުހެނިއްވަވާ، "ކާރުވިހަރު" ކަސްކަތާ
"ދުގްރަތުމިމަ ދާއިމުމަނުގެ ކަމަނާއި
"ފުރަގަސްގެ ދަދުމަކަމުޅާ" ކަސްހާއި
ގަރުކާއިނާ ބަކުއްވަވާ ވަޅަ
ޑިއުރާނާ "ކަސްހާ" ކަމަރާ "އަޅުގަޑު"
"އަރަސްކުވެރި ހިތް" ކަސްހާއި "ދިއްދުނުގެ
ހަރުއާސް" ކަސްހާއި "އަރިވާސް" ކަމާ......
އާނާ ވަސީ އެ ކަން ދި ހުން ނަން
ދާކުރައްވައިފައެވެ.

އާރިޖެގެ އިބާރާތަން ފަސަހުގެ ވާރިއާ
ނުއިދު ކުރިނަކަވާސް ވަޔިޓުޖަރުގެ ފަރުގެ
ވޮންތަކަށް ބިތަޔިމިނާ "އާއިރު" އެއްއްން
ބިތަރާސްފަރުންމި އެއްއްވޮއްދުން ކަމަގައި
އަކުގަނޑަން ދާންނުމިދާނުއެވެ. އެއްނި
އާދިނަތު ބުސްކަތިން އިސްކަޑުގެ ފުން ދަޖިބާކަތަ
ކުރުއަކަން އާނާގެ ހިތްފުޅުގައި ސިކުނޑިފުޅު
ގަނޑަބާ ނުޚައްލިބަރާސް އިސްކަޑުގެ ދަޖިބާކަ
އާނާގެ ހިތްފުޅުގައި އުފާއްދި ބާނިކަމައްގެ
ސަމަބަސް އާނާ ފަރުން ގެއްދުމި ވޮންތަކަގައި

އެ ޗަޗުބާތު ވަރަށް ފުންކޮށް ހުރިކަން ތޯ ބުޅު
ކުރެވޭތޯ. މިބާވަތުގެ ގިނަގޮތްތަކަކީ ބަޔެއް
މަޖައްސާތަކަށާއި ދުސްތަކަކަށް އާއާ ހަދިޔާ
ކުރެއްވި ގޮތްތަކެވެ. އާއްމު މިސާލު ދެއްކިއްޔާ
ބައިތު ދިރުވަދަވެ.

ގެއްލުނުފަހުން ގުޅުމަކުންތަވާ،
އުފަލެއް މިދުނިޔޭން ނުލިބޭނީ،
ހެއްލުމުގެ ތެކުއަން ގެއްލިގެން،
ހިތްވެސް ފުރިން އަދު ގެއްލުނީ،
ވަލިތުމުގެ ތަރިކަ ކާކުވުން،
ސިކުނޑީގެ އުނިކަން ބޭކުވުގެން،
ވަލިވަލިފުގެން ހިއްސުގުރުން
އުނިބާވަތުގެ ގެއްލުން ދިނީ.
ދުނިޔާގެ ގަދަ އޮއިވަރުތަކު
ދާނީ ދިމާއެއް ނުއެނގިގެން،
ފުނިހިތް ނުވާނެ އަދި ފުދިން
ވަނޑުގަތް މިވަރުން ދަނީ.

ދިވެހި ގޮތްވިދާކަމުގެ ބަދިކާގެ
ވަޑައިގެން މަރުގެ ގޮތްވިދާކަމުގެ ދިޔަރުން
މިގޮތަށް ކުރު ބަޔާން ހިނގަމުއުރުގެ ކާރިން

ފާހަގަކުރެވޭ ހާއްސަ ދެރިން ރޫނގެއްގައި
އާދޭގެ ޝަވުޤުރިއްޔަތު ހުއަރުފައިވާ ކާމިޔާބު
ހާމަވާ ދެރިން ގޮތެއްގެ ބައިތުކާގެއް
ދިރުވަދަވެ. އިންސާނީ ހަރުފަރުނުދިނުގެ
ޗަޗުބާތު ހަމަވާ ގޮތަކާއި، ފަރުދިއްޔަތު އަދި
އިންސާނާގެ ޝަވުޤިއްޔަތު ހުއަރުތަކާ ގައި
ހުންނަނަންނި ހަރުދަނާކަން ހާމަކޮށް
އިންސާނީ ހަރުދަރުދިގެ ޗަޗުބާތު ހާމަކޮށްދޭ
މި ދެގޮތަކީ "މަގައިވުމުގެ އުފާ..... ވީއްސާ"
އާއި "ތާރަފް ކުރެވޭ އެއްޗެއް ހިތުގެ
ޝާބިތުކަން" މިއެވެ.

މިބުނުއިވުމުގެ އުފާއެވަރަން ނެތީބާ،
މިބުނުދުވަހަކު މިދުނިޔޭގައި ނެތީބާ.
ނުއިތުރުވެ ހިތްކުރުއެބަދަލުވިއްޔާ،
ހިތްގެރިތަށް އަނދޫނިތުވެއް ނެތީބާ.

އާއްސަނަހާގެ ދޮރުއަންގައިދި ދިއުމި،
އެއަށްވާހަކަ އަގެއްކުރުގައި ވަނީބާ.
އުޅުމުގެ މާބަޔާޖާގައި އެހަރިވާ،
ދަހުއްގެ އެއްޗިހިތަކެއްމިހިތަކަން ނެތީބާ.
(ނިމުނީ)

● އިސްލާމްދީނުގެ ހިދާޔަތުގައި އެންމެން ސާބިތުވެ ތިބުމަކީ ރާއްޖޭގެ މިނިވަންކަމާއި
ސުލްހަ މަސްލަހަތުތަކަށްޓަކައި ހަމަ ކޮންމެހެން ބޭނުންތެރިކަމެއް.

- ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ -